

Tentamen i Elektromagnetisk fältteori för F2 och TM2.

EEF031 2016-04-07 kl. 14:00-18:00

Tillåtna hjälpmedel:	BETA, Physics Handbook, Formelsamling i Elektromagnetisk fältteori, Valfri kalkylator men inga egna anteckningar utöver egna formler på sista bladet i formelsamlingen i Elektromagnetisk fältteori
Förfrågningar:	Andreas Fhager, tel. 076-125 70 12
Examinator:	Andreas Fhager, tel. 076-125 70 12
Lösningar:	anslås på kursens hemsida
Resultatet:	anslås i LADOK
Granskning:	Sker på plats och tid annonseras på kurshemsidan
Kom ihåg	Poängavdrag görs för otydliga figurer, utelämnade referensriktningar, dimensionsfel och utelämnade motiveringar.

OBS!

Resultat från **läsårets** dugga får tillgodoräknas på elektrostatik- (tal 1) respektive magnetostatiktalet (tal 2). Bästa resultatet från duggan eller tentan räknas. Poäng på teoridelen respektive problemlösningsdelen räknas separat. Bonuspoäng från **årets** omgång av webb-frågorna får också tillgodoräknas till tentaresultatet.

Svaren på förståelsedelen skall ges på tesen som skall lämnas in.

Förståelsefrågorna besvaras genom att markera en av rutorna efter varje påstående till höger. En och endast en ruta på varje rad skall markeras. De tre svarsalternativen (från vänster till höger är) Ja, Vet ej och Nej. Riktigt svar ger +0,2 poäng oriktigt svar ger -0,2p. Vet ej är neutralt och ger noll poäng. Förståelseuppgifterna ger maximalt 1 poäng och lägst -1 poäng och man kan därför få 1poäng även med ett vet ej svar.

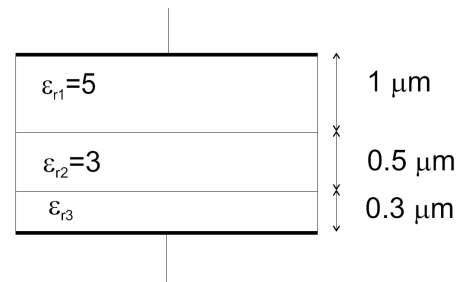
Anonym kod:

(Var vänlig ange den **email-adress** som används för inlämningsuppgifterna bland den dolda personinformationen på omslaget)

1 (Elektrostatik)

Problemlösningsdel (8 poäng)

A) Mellan två plattor har vi tre stycken olika dielektriska material, se figuren. Vi vet dielektricitetskonstanterna för två av materialen men inte för det tredje. Kapacitansen mellan plattorna är 8.354 nF och plattarean är 6 cm^2 . Bestäm med hjälp av de här uppgifterna och figuren dielektricitetskonstanten för det okända materialet.

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker ett av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på Gauss lag.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av B-fältet är lika med den fria strömtätheten gånger permeabiliteten.	☐	☐	☐

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Eftersom divergensen av det elektriska fältet är skilt från noll kan en potential definieras.	☐	☐	☐
Den elektriska potentialen kan definieras som $E = -\nabla V$.	☐	☐	☐
Den elektriska potentialen kan definieras som $E = \nabla V$.	☐	☐	☐
En perfekt ledare har alltid samma potential i hela sin volym.	☐	☐	☐
Randvillkoret för E-fältets tangentialkomponent härleds utifrån divergensen av E-fältet.	☐	☐	☐
Randvillkoret för E-fältets normalkomponent härleds utifrån att E-fältet är konservativt.	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Enheten för det elektriska fältet är V/m^3 .	☐	☐	☐
Sambandet $D = \epsilon E$ mellan E- och D-fältet kan härledas utifrån postulaten för elektrostatiken.	☐	☐	☐
Polarisationsfältet P är fältet från de bundna laddningarna i ett dielektriskt material.	☐	☐	☐
Dielektriska materialegenskaper modelleras med hjälp av elektriska dipoler.	☐	☐	☐
Antagande om approximativ strömfördelning ger en för hög resistans.	☐	☐	☐
Antagande om approximativ potentialfördelning ger en för låg resistans.	☐	☐	☐

e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

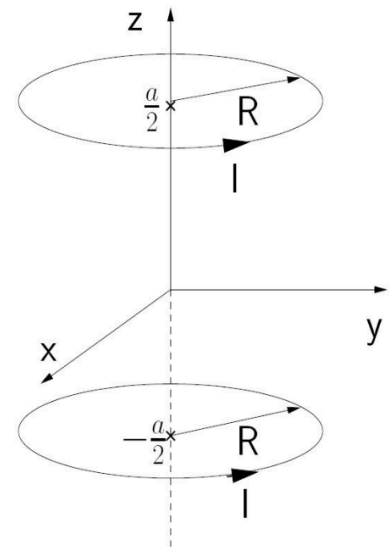
	ja	?	nej
I elektrostatiken är E-fältets tangentialkomponent alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektrostatiken är E-fältets normalkomponent alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektrostatiken är D-fältets tangentialkomponent alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektrostatiken är D-fältets normalkomponent alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
Randvillkoret för E-fältets tangentialkomponent härleds från postulatet om E-fältets divergens.	☐	☐	☐
Randvillkoret för E-fältets normalkomponent härleds från postulatet om E-fältets divergens.	☐	☐	☐

2 (Magnetostatik)

Problemlösningsdel (8 poäng)

Två identiska spolar ligger parallellt orienterade i x-y-planet. Spolarna har radien R och båda leder en ström I genom respektive spole, med riktningar enligt figur.

a) Beräkna $\mathbf{B}(z) = B_z \hat{z}$ på z-axeln mellan $-\frac{a}{2} < z < \frac{a}{2}$.

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker ett av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på Gauss lag.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i problemlösningsdelen ovan bygger bland annat på att rotationen av B-fältet är lika med den fria strömtätheten gånger permeabiliteten.	☐	☐	☐

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Enheten för det magnetiska fältet (B-fältet) är A/m^3 .	☐	☐	☐
Den magnetiska fältstyrkan, B , är en vektorstorhet.	☐	☐	☐
Det existerar magnetiska laddningar, på motsvarande sätt som det existerar elektrisk laddning.	☐	☐	☐
Den magnetiska potentialen, A , är en skalär storhet.	☐	☐	☐
Den magnetiska potentialen kan definieras tack vara att rotationen av B-fältet är noll.	☐	☐	☐
De magnetostatiska postulaten på punktform och på integralform uttrycker egentligen samma sak.	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

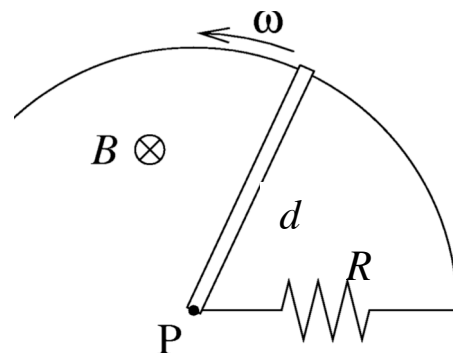
	ja	?	nej
Divergensen av den magnetiska vektorpotentialen är given utifrån Maxwells ekvationer.	☐	☐	☐
Den magnetiska vektorpotentialen från en strömförande tråd cirkulerar runt tråden.	☐	☐	☐
Det magnetiska fältet från en strömförande tråd cirkulerar runt tråden.	☐	☐	☐
Uttrycket för det magnetiska fältet från en magnetisk dipol gäller på mycket stort avstånd.	☐	☐	☐
Uttrycket för det magnetiska fältet från en magnetisk dipol gäller på mycket litet avstånd.	☐	☐	☐
Vid beräkning av B-fältet kan Amperes lag alltid användas.	☐	☐	☐

e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Magnetiska monopoler används för att modellera magnetiska material.	☐	☐	☐
Ferromagnetiska material har stor relativa permeabilitetstal.	☐	☐	☐
Paramagnetiska material har negativa relativa permeabilitetstal.	☐	☐	☐
Reluktans för en magnetfältskrets motsvarar ungefär resistans för en elektrisk krets.	☐	☐	☐
H-fältets roll i magnetostatiken påminner om E-fältets roll i elektrostatiken.	☐	☐	☐
I en permanentmagnet vill man ha ferromagnetiskt material med en bred hystereskurva.	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

a) En ledande stång med längd d roterar med vinkelfrekvens ω runt en punkt P . Den andra änden glider i kontakt över en fix cirkulär ledare. (Observera att endast en del av den cirkulära ledaren visas i figuren.) Mellan punkt P och den cirkulära ledaren sitter också en resistor, R , enligt bilden. Således formar stången, den cirkulära ledaren och resistorn en sluten slinga. Antag att resistansen hos stången och den cirkulära slingan är försumbar. Stången roterar i ett konstant magnetiskt fält B som existerar i hela planet och är vinkelrätt mot papperets plan, se figuren. Beräkna storlek och riktning på den inducerade strömmen.

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs alla fyra Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten plus tidsderivatan av förskjutningsfältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att B-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att rotationen av E-fältet är lika med minus tidsderivatan av B-fältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Amperes lag modifieras när man går från magnetostatik till elektromagnetism.	☐	☐	☐
Faradays induktionslag modifieras när man går från magnetostatik till elektromagnetism.	☐	☐	☐
Gauss lag modifieras när man går från elektrostatik till elektromagnetism.	☐	☐	☐
Lenz lag är ett av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Lenz lag säger att en inducerad spänning motverkar förändringen i det pålagda magnetfältet.	☐	☐	☐
Egeninduktansen försöker motverka flödesändringar i kretsen.	☐	☐	☐

d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
I elektromagnetismen är E-fältets tangentialkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen är E-fältets normalkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permittivitet.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen är B-fältets tangentialkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen är B-fältets normalkomponent kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
Randvillkoret för B-fältets tangentialkomponent förändras då man går från statik till tidsvarierande fält.	☐	☐	☐
Randvillkoret för E-fältets tangentialkomponent förändras då man går från statik till tidsvarierande fält.	☐	☐	☐

e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?

	ja	?	nej
Den retarderade potentialen uppkommer som en lösning till vågekvationen.	☐	☐	☐
Den retarderade potentialen beskriver hur ljushastigheten avtar med avståndet från källan.	☐	☐	☐
Vågekvationen för vektorpotentialen A kan härledas från Maxwells ekvationer.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen väljer man oftast $\nabla \cdot A$ till samma som i magnetostatiken.	☐	☐	☐
Man får välja $\nabla \cdot A$ som man vill.	☐	☐	☐
Den magnetiska vektorpotentialen relateras till magnetfältet som $\nabla \cdot B = A$	☐	☐	☐

4

Problemlösningsdel (8 poäng)

a) En linjärt polariserad, tidsharmonisk plan våg utbreder sig i vakuum i den positiva z-riktningen och har det elektriska fältet $\mathbf{E}(z, t) = E_0 \sin(kz - \omega t)\hat{\mathbf{x}}$. Bestäm motsvarande B-fält, $\mathbf{B}(z, t)$ samt den tillhörande Poyntingvektorn $\mathbf{P}(z, t)$. Hur mycket energi passerar ett mot utbredningsriktningen vinkelrätt tvärsnitt med arean A under tiden Δt ? Antag att Δt är mycket längre än periodtiden hos fältet.

Förståelsedel (4 poäng)

b) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
Kontinuitetsekvationen kan härledas från Maxwells fyra postulat.	☐	☐	☐
Utöver Maxwells fyra postulat är kontinuitetsekvationen nödvändig för en fullständig beskrivning av den elektromagnetiska teorin.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger bland annat på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten plus tidsderivatan av förskjutningsfältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger bland annat på att B-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger bland annat på att rotationen av E-fältet är lika med minus tidsderivatan av B-fältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger bland annat på att E-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
En evanescent våg uppfyller vågekvationen.	☐	☐	☐
Totalreflektion ger upphov till evanescenta vågor.	☐	☐	☐
En cirkulärpolariserad plan våg träffar en plan gränsyta till ett förlustfritt dielektrikum under Brewstervinkeln. Reflektionen blir då linjärpolariserad.	☐	☐	☐
En cirkulärpolariserad plan våg träffar en plan gränsyta till ett förlustfritt dielektrikum under Brewstervinkeln. Reflektionen blir då cirkulärpolariserad.	☐	☐	☐
En cirkulärpolariserad plan våg träffar en plan gränsyta till ett förlustfritt dielektrikum under Brewstervinkeln. Reflektionen blir då elliptiskt polariserad.	☐	☐	☐
Brewstervinkeln definieras både för vågor med polarisering parallellt och vinkelrätt mot infallsplanet.	☐	☐	☐
d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
Poyntings teorem uttrycker energikonservering.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn kan vara tidsberoende.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn kan definieras med komplexa B- och E-fält.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn har enheten W/m^2 .	☐	☐	☐
Poyntingvektorn kan bara definieras för monokromatiska fält.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn kan definieras som tidsmedelvärde eller som momentanvärde.	☐	☐	☐
e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
Vågimpedansen hos luft är $Z=377\Omega$.	☐	☐	☐
Vågimpedansen för vatten är högre än för luft.	☐	☐	☐
Vågimpedansen för järn är högre än för luft.	☐	☐	☐
Vågimpedansen är alltid ett reellt tal.	☐	☐	☐
Vågimpedansen relaterar magnetiskt fält till elektriskt fält.	☐	☐	☐
Vågimpedansen bestäms av konduktiviteten och permittiviteten hos ett material	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

Man har konstruerat en centermatad dipolantenn av längd $2h$. ($h \ll \lambda$) Amplituden hos den tidsharmoniska strömfördelningen längs antennen kan skrivas som

$$I(z) = I_0 \left(1 - \frac{|z|}{h} \right)$$

- Ta fram uttrycken för E- och H-fältet i fjärrfältszonen.
- Beräkna antennens strålningsresistans.

Förståelsedel (4 poäng)

c) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan räcker två av Maxwells postulat.	☐	☐	☐
För att fullständigt beskriva den grundläggande fysiken i uppgiften ovan behövs alla fyra Maxwells postulat.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten plus tidsderivatan av förskjutningsfältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att E-fältet är rotationsfritt.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att rotationen av E-fältet är lika med minus tidsderivatan av B-fältet.	☐	☐	☐
Den grundläggande fysiken i uppgiften ovan bygger endast på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
d) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
En Hertzdipol är <i>mycket kortare</i> än en våglängd.	☐	☐	☐
Strömmen i en Hertzdipol kan i varje ögonblick variera längs antennen.	☐	☐	☐
Strömmen i en Hertzdipol kan vara tidsberoende.	☐	☐	☐
Hertzdipoler kan användas som byggstenar, vars fältbidrag integreras, då man utför beräkningar på andra mer komplexa antenner eller antenssystem.	☐	☐	☐
En kvartsvågsantenn är ekvivalent med en halv vågsantenn över ett ledande plan.	☐	☐	☐
Strömmen antas vara noll i änden av en kvartsvågsantenn.	☐	☐	☐
e) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
Snells lag gäller endast i gränssytor där permeabiliteten är samma på båda sidorna, dvs $\mu_1 = \mu_2$.	☐	☐	☐
Snells reflektionslag säger att infallsvinkeln är samma som reflektionsvinkeln.	☐	☐	☐
Med hjälp av Snells lag kan begreppet totalreflektion förstås.	☐	☐	☐
Totalreflektion uppstår då vågen går från ett optiskt tätare till ett optiskt tunnare medium.	☐	☐	☐
Reflektionskoefficienten för effekt vid vinkelrätt infall är densamma som kvadraten på reflektionskoefficienten för amplituden.	☐	☐	☐
Transmissionskoefficienten för effekt vid vinkelrätt infall är densamma som kvadraten på transmissionskoefficienten för amplituden.	☐	☐	☐
f) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	ja	?	nej
$j\omega$ -metoden för fältberäkningar fungerar bara för harmoniskt varierande fält.	☐	☐	☐
Tidsderivata i Maxwells ekvationer övergår i $j\omega$ -metoden till division med $j\omega$.	☐	☐	☐
Ett komplext uttryck på E-fältet kan inte innehålla ett tidsberoende.	☐	☐	☐
För att konvertera från komplext till reellt fält multiplicerar man med $e^{j\omega t}$ och tar imaginärdelen.	☐	☐	☐
Komplexa fält kan inte användas för att beskriva plana vågor.	☐	☐	☐
Vektorfält kan uttryckas på komplex form men inte skalära fält.	☐	☐	☐

1. Först måste vi bestämma ett uttryck för kapacitansen:

$$\begin{aligned}
 \text{Spänning: } U &= \int_{0,3\mu\text{m}}^{1,8\mu\text{m}} E_1 \cdot dl + \int_{0,3\mu\text{m}}^{0,8\mu\text{m}} E_2 \cdot dl + \int_{0\mu\text{m}}^{0,3\mu\text{m}} E_3 \cdot dl = \\
 &= \int_{0,3\mu\text{m}}^{1,8\mu\text{m}} \frac{D}{\epsilon_1 \epsilon_0} \cdot dl + \int_{0,3\mu\text{m}}^{0,8\mu\text{m}} \frac{D}{\epsilon_2 \epsilon_0} \cdot dl + \int_{0\mu\text{m}}^{0,3\mu\text{m}} \frac{D}{\epsilon_3 \epsilon_0} \cdot dl = \\
 &= \int_{0,3\mu\text{m}}^{1,8\mu\text{m}} \frac{Q}{A \epsilon_1 \epsilon_0} \cdot dl + \int_{0,3\mu\text{m}}^{0,8\mu\text{m}} \frac{Q}{A \epsilon_2 \epsilon_0} \cdot dl + \int_{0\mu\text{m}}^{0,3\mu\text{m}} \frac{Q}{A \epsilon_3 \epsilon_0} \cdot dl = \\
 &= \frac{Q}{A \epsilon_1 \epsilon_0} \cdot 1\mu\text{m} + \frac{Q}{A \epsilon_2 \epsilon_0} \cdot 0,5\mu\text{m} + \frac{Q}{A \epsilon_3 \epsilon_0} \cdot 0,3\mu\text{m}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{Kapacitans: } C &= \frac{Q}{U} = \frac{1}{\frac{1}{A \epsilon_1 \epsilon_0} 1\mu\text{m} + \frac{1}{A \epsilon_2 \epsilon_0} 0,5\mu\text{m} + \frac{1}{A \epsilon_3 \epsilon_0} 0,3\mu\text{m}} \\
 &= \frac{A \epsilon_0}{\frac{1\mu\text{m}}{5} + \frac{0,5\mu\text{m}}{3} + \frac{0,3\mu\text{m}}{\epsilon_3}} = 8,354 \text{ nF}
 \end{aligned}$$

Bestäm ϵ_3 :

$$\frac{6 \cdot 10^{-9} \epsilon_0}{8,354 \text{ nF}} = \frac{1\mu\text{m}}{5} + \frac{0,5\mu\text{m}}{3} + \frac{0,3\mu\text{m}}{\epsilon_3} \Rightarrow$$

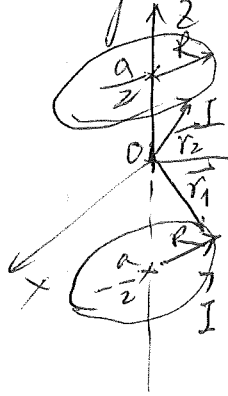
$$\frac{0,3\mu\text{m}}{\epsilon_3} = \frac{6 \cdot 10^{-9} \cdot \epsilon_0}{8,354 \text{ nF}} - \frac{1\mu\text{m}}{5} - \frac{0,5\mu\text{m}}{3} \Rightarrow$$

$$\epsilon_3 = \frac{0,3\mu\text{m}}{\frac{6 \cdot 10^{-9} \epsilon_0}{8,354 \text{ nF}} - \frac{1\mu\text{m}}{5} - \frac{0,5\mu\text{m}}{3}} = 1,11$$

$$\text{Svar } \epsilon_3 = 1,11$$

Solution of Helmholtz dipole:

By Using Cylindrical coordinate system:

$$\vec{r}_1 = (R \cos \varphi, R \sin \varphi, -\frac{a}{2})$$

$$\vec{r}_2 = (R \cos \varphi, R \sin \varphi, \frac{a}{2})$$

$$\vec{r} = (0, 0, z)$$

$$\vec{j} dV = I \cdot d\vec{s}, \quad d\vec{s} = d\varphi (-\sin \varphi, \cos \varphi, 0) ds$$

$$ds = R d\varphi$$

$$\vec{B}_1 = \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{\vec{j}(\vec{r}_1) \times (\vec{r} - \vec{r}_1) dV}{|\vec{r} - \vec{r}_1|^3}$$

$$\vec{B}_2 = \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{\vec{j}(\vec{r}_2) \times (\vec{r} - \vec{r}_2) dV}{|\vec{r} - \vec{r}_2|^3}$$

$$\vec{r} = r \hat{z}$$

$$d\vec{s}_1 \times (\vec{r} - \vec{r}_1) = -d\vec{s}_1 \times \vec{r}_1$$

$$d\vec{s}_2 \times (\vec{r} - \vec{r}_2) = -d\vec{s}_2 \times \vec{r}_2$$

$$|\vec{r} - \vec{r}_1| = \sqrt{R^2 + (z - \frac{a}{2})^2}$$

$$|\vec{r} - \vec{r}_2| = \sqrt{R^2 + (z + \frac{a}{2})^2}$$

$$B_z = \frac{\mu_0 I}{4\pi} \int_0^{2\pi} \frac{d\vec{s}_1 \times (\vec{r} - \vec{r}_1)}{(R^2 + (z - \frac{a}{2})^2)^{3/2}} \hat{z} + \frac{\mu_0 I}{4\pi} \int_0^{2\pi} \frac{d\vec{s}_2 \times (\vec{r} - \vec{r}_2)}{(R^2 + (z + \frac{a}{2})^2)^{3/2}} \hat{z}$$

$$= \frac{\mu_0 I}{4\pi} \int_0^{2\pi} \frac{-d\vec{s}_1 \times \vec{r}_1}{(R^2 + (z - \frac{a}{2})^2)^{3/2}} \hat{z} + \frac{\mu_0 I}{4\pi} \int_0^{2\pi} \frac{-d\vec{s}_2 \times \vec{r}_2}{(R^2 + (z + \frac{a}{2})^2)^{3/2}} \hat{z}$$

$$-d\vec{s}_1 \times \vec{r}_1 \quad -d\vec{s}_2 \times \vec{r}_2 = d\vec{s}$$

$$-d\vec{s}_1 \times \vec{r}_1 = \left[-Rd\varphi \begin{pmatrix} -\sin\varphi \\ \cos\varphi \\ 0 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} R\cos\varphi \\ R\sin\varphi \\ -\frac{a}{2} \end{pmatrix} \right] \hat{z}$$

$$= R^2 d\varphi \hat{z}$$

$$-d\vec{s}_2 \times \vec{r}_2 = \left[-Rd\varphi \begin{pmatrix} -\sin\varphi \\ \cos\varphi \\ 0 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} R\cos\varphi \\ R\sin\varphi \\ -\frac{a}{2} \end{pmatrix} \right] \hat{z}$$

$$= R^2 d\varphi \hat{z}$$

$$B_z = \frac{\mu_0 I}{4\pi} R^2 \int_0^{2\pi} \frac{d\varphi}{(R^2 + (z - \frac{a}{2})^2)^{\frac{3}{2}}}$$

$$+ \frac{\mu_0 I}{4\pi} R^2 \int_0^{2\pi} \frac{d\varphi}{(R^2 + (z + \frac{a}{2})^2)^{\frac{3}{2}}}$$

$$= \frac{\mu_0 I}{4\pi} R^2 2\pi \left[(R^2 + (z - \frac{a}{2})^2)^{-\frac{3}{2}} + (R^2 + (z + \frac{a}{2})^2)^{-\frac{3}{2}} \right]$$

$$b) \frac{\partial B_z(z)}{\partial z} =$$

$$\left(-\frac{3}{2} \right) \left\{ \left[R^2 + (z - \frac{a}{2})^2 \right]^{-\frac{5}{2}} \left(2(z - \frac{a}{2}) \right) + \left[R^2 + (z + \frac{a}{2})^2 \right]^{-\frac{5}{2}} \left(2(z + \frac{a}{2}) \right) \right\}$$

$$= -3 \left(z - \frac{a}{2} \right) \left[R^2 + (z - \frac{a}{2})^2 \right]^{-\frac{5}{2}} - 3 \left(z + \frac{a}{2} \right) \left[R^2 + (z + \frac{a}{2})^2 \right]^{-\frac{5}{2}}$$

$$\frac{\partial^2 B_z(z)}{\partial z^2} = \frac{15 \left(z - \frac{a}{2} \right)^2 - 3 \left[R^2 + (z - \frac{a}{2})^2 \right]}{\left[R^2 + (z - \frac{a}{2})^2 \right]^{\frac{7}{2}}}$$

$$+ \frac{15 \left(z + \frac{a}{2} \right)^2 - 3 \left[R^2 + (z + \frac{a}{2})^2 \right]}{\left[R^2 + (z + \frac{a}{2})^2 \right]^{\frac{7}{2}}}$$

$$\frac{\partial^2 B_z(z)}{\partial z^2} \Big|_{z=0} = \frac{15\frac{a^2}{4} - 3\left[R^2 + \frac{a^2}{4}\right]}{\left[R^2 + \frac{a^2}{4}\right]^{\frac{7}{2}}} + \frac{15\frac{a^2}{4} - 3\left[R^2 + \frac{a^2}{4}\right]}{\left[R^2 + \frac{a^2}{4}\right]^{\frac{7}{2}}}$$

$$B_z(z) = B(0) + \frac{\partial B}{\partial z} \Big|_{z=0} z + \frac{1}{2} \frac{\partial^2 B}{\partial z^2} \Big|_{z=0} z^2$$

$$= \frac{\mu_0 I}{4\pi} R^2 2\pi \left[\left(R^2 + \frac{a^2}{4}\right)^{-\frac{3}{2}} + \left(R^2 + \frac{a^2}{4}\right)^{-\frac{3}{2}} \right]$$

$$= \mu_0 I R^2 \left(R^2 + \frac{a^2}{4}\right)^{-\frac{3}{2}} - \frac{\mu_0 I R^2}{2} \cdot \frac{3(R^2 - a^2)}{\left[R^2 + \frac{a^2}{4}\right]^{\frac{7}{2}}} z^2$$

③

Låt vinkeln θ beteckna vinkeln mellan resistorbrädet och den roterande staven.

Arean hos det inre slutna området blir då $A = \pi D^2 \frac{\theta}{2\pi} = \frac{D^2 \theta}{2}$

Det magnetiska flödet genom ytan blir då $\Phi_B = \frac{1}{2} B D^2 \theta$

Beloppet hos den inducerade spänningen

$$|\mathcal{E}| = \frac{d\Phi_B}{dt} = \frac{1}{2} B D^2 \frac{d\theta}{dt} = \frac{1}{2} B D^2 \omega$$

$$\text{Inducerad ström: } I = \frac{|\mathcal{E}|}{R} = \frac{B D^2 \omega}{2R}$$

Enligt Lenz lag kommer strömmen flyta motsols. På detta sätt motverkas flödesändringen då den roterande staven rör sig.

$$4 \quad \mathbb{E}(z,t) = E_0 \sin(kz - \omega t) \hat{x}$$

H-fältet fås nu från Faradays lag

$$-\mu_0 \frac{\partial}{\partial t} \mathbb{H}(z,t) = \nabla \times \mathbb{E}(z,t) = \hat{y} E_0 \frac{\partial}{\partial z} \sin(kz - \omega t) = \hat{y} k E_0 \cos(kz - \omega t)$$

Detta ger $\mathbb{H}(z,t) = \hat{y} \frac{k E_0}{\mu_0 \omega} \sin(kz - \omega t)$

$$\mathbb{B}(z,t) = \hat{y} \frac{k E_0}{\omega} \sin(kz - \omega t)$$

Poyntingvektorn fås nu som

$$\mathbb{S}(z,t) = \mathbb{E}(z,t) \times \mathbb{H}(z,t) = \hat{x} \times \hat{y} \frac{E_0^2 k}{\mu_0 \omega} \sin^2(kz - \omega t)$$

$$\left\{ k = \frac{\omega}{c}, c = \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}} \Rightarrow \frac{k}{\mu_0 \omega} = \sqrt{\frac{\epsilon_0}{\mu_0}} \right\} = \hat{z} \sqrt{\frac{\epsilon_0}{\mu_0}} E_0^2 \sin^2(kz - \omega t) =$$

$$= \hat{z} \frac{E_0^2}{Z_0} \sin^2(kz - \omega t)$$

Tidsmedelvärdet av $\sin^2(\omega t - kx)$ är $\frac{1}{2}$

Då fås energin:

$$\text{Energin} = \frac{E_0^2}{Z_0} \cdot \frac{1}{2} \cdot A \cdot \Delta t$$

5 RADIATORS II

CONSIDER A CENTER-FED DIPOLE ANTENNA OF LENGTH $2h$ ($h \ll \lambda$)
 THE AMPLITUDE OF THE TIME HARMONIC CURRENT DISTRIBUTION IS:

$$I(z) = I_0 \left(1 - \frac{|z|}{h}\right)$$

CALCULATE THE EXPRESSIONS OF E, H FIELD IN FAR FIELD ZONE
 CALCULATE THE ANTENNA RADIATION RESISTANCE

From the far field of a elementary current $I dz$, and integrating among $R' \approx R$

$$dE_{\theta} = \gamma_0 dH_{\phi} = j \frac{I dz}{4\pi R'} \frac{e^{-j\beta R'}}{R'} \gamma_0 \beta \sin \theta$$

$$E_{\theta} = \gamma_0 H_{\phi} = j \frac{I \beta \sin \theta}{4\pi R} e^{-j\beta R} \int_{-h}^h \left(1 - \frac{|z|}{h}\right) e^{j\beta z \cos \theta} dz = \frac{j I \beta \sin \theta}{4\pi R} \left[\int_{-h}^h \left(1 - \frac{|z|}{h}\right) e^{j\beta z \cos \theta} dz \right]$$

$$\Rightarrow j \frac{I_0 \gamma_0 \beta \sin \theta}{2\pi R} e^{-j\beta R} \int_{-h}^h \left(1 - \frac{|z|}{h}\right) \cos(\beta z \cos \theta) dz$$

$$= j \frac{I_0 \gamma_0 \beta \sin \theta}{2\pi R} e^{-j\beta R} \frac{1 - \cos(\beta h \cos \theta)}{h \beta^2 \cos^2 \theta} = j \frac{I_0 \gamma_0 \sin \theta}{2\pi R h \beta \cos^2 \theta} e^{-j\beta R} (1 - \cos(\beta h \cos \theta))$$

→ (power) $P_{av} = \frac{1}{2} E_{\theta} H_{\phi}^* = \frac{I_0^2 \gamma_0}{2^2 \pi^2 h^2 \beta^2 R^2} \left(\frac{\sin \theta (1 - \cos(\beta h \cos \theta))}{\cos^2 \theta} \right)^2$

$$P_r = \int_0^{\pi} \int_0^{2\pi} P_{av}(\theta) R^2 \sin \theta d\theta d\phi = \frac{I_0^2 \gamma_0}{4\pi h^2 \beta^2} \int_0^{\pi} \left(\frac{\sin \theta (1 - \cos(\beta h \cos \theta))}{\cos^2 \theta} \right)^2 \sin \theta d\theta$$

$$R_r = \frac{2P_r}{I_0^2} = \frac{\gamma_0}{2\pi h^2 \beta^2} \int_0^{\pi} \left(\frac{\sin \theta (1 - \cos(\beta h \cos \theta))}{\cos^2 \theta} \right)^2 \sin \theta d\theta$$